

”Auttavat asiassa kuin asiassa”

ETSIVÄN NUORISOTYÖN VALTAKUNNALLISET SOVARI 2019 -TULOKSET

Riitta Kinnunen, Valtakunnallinen työpajayhdistys ry

Sisällys

Johdanto.....	3
Nuorten kokemuksia etsivästä nuorisotyöstä.....	6
Nuorten sosiaalinen vahvistuminen etsivän nuorisotyön ajanjaksolla	11
Nuorten näkemyksiä etsivän nuorisotyön kehittämistarpeista	20

Liite. Sovari 2019 -kyselyyn vastanneiden nuorten taustatietoja

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry 2019

Johdanto

SOVARI – SOSIAALISEN VAHVISTUMISEN MITTARI on etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan vaikutusmittari. Sovarin tarkoituksena on mitata ja tuoda esille palveluiden sosiaalisesti vahvistavia vaikutuksia. Sovari-mittarin avulla etsivästä nuorisotyöstä ja työpajatoiminnasta saadaan organisaatiokohtaisesti ja valtakunnallisesti yhdenmukaista ja vertailtavaa laadullista vaikuttavuustietoa ja tunnuslukuja.

Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan vaikutuksia asiakkaiden elämäntilanteisiin on tärkeää saada esille, jotta nähdään näiden palveluiden merkitys ja tarve palvelujärjestelmässä. Sovarin tuottamalla tiedolla etsivää nuorisotyötä toteuttavat organisaatiot ja työpajatoimijat voivat osoittaa yhteistyötahoilleen ja sidosryhmilleen palveluiden laatua ja vaikutuksia asiakkaiden kokemusten perusteella. Sovari täydentää työpajojen ja etsivän nuorisotyön tilastollista vaikutustietoa, jolla seurataan asiakkaiden sijoittumista muihin palveluihin, koulutukseen ja työhön

Sovarin tarkoituksena on antaa etsivän nuorisotyön organisaatioille ja työpajoille näkökulmaa ja ideoita oman toimintansa kehittämiseen. Sovari-kysely edistää nuorten ja valmentautujien osallisuutta: Sovari toimii nuorille ja valmentautujille yhtenä kanavana tuoda esille näkemyksiään etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan toteutuksesta ja kehittämistarpeista sekä vaikuttaa palveluiden kehittämiseen jatkossa.

ETSIVÄN NUORISOTYÖN SOVARI SISÄLTÄÄ KAKSI ARVIOINTIOSIOTA:

1. etsivän nuorisotyön *toteutuksen* ja
2. sen *vaikutusten* arvioinnin sosiaalisen vahvistumisen näkökulmasta.

Sovarissa arvioidaan etsivän nuorisotyön toteutusta ja palvelun laatua kolmella osa-alueella, joita pidetään keskeisinä onnistuneessa etsivässä nuorisotyössä (kuvio 1). Ensinnäkin palvelun tulisi olla helposti saavutettavissa, toiseksi sen tulisi perustua luottamukselliseen ja sujuvaan keskusteluyhteyteen nuoren ja etsivän välillä sekä kolmanneksi palvelun myötä nuoren tulisi saada apua ja tukea sopivan polun löytämisessä elämäntilanteessaan eteenpäin.¹

Etsivän nuorisotyön vaikutusten arvioinnissa selvitetään nuoren kokemia muutoksia viidellä sosiaalisen vahvistumisen osa-alueella: arjenhallinnassa, itsetuntemuksessa, sosiaalisissa taidoissa, opiskelu- ja työelämävalmiuksissa sekä elämänhallinnassa (kuvio 2). Nuoren huolten kuunteleminen, keskusteleminen aikuisen kanssa ja konkreettinen apu ja tuki voivat auttaa nuorta pääsemään jumiutuneesta tilanteesta eteenpäin. Nuori voi havaita vahvuuksiaan ja mahdollisuuksiaan uudella tavalla, saada mallia toimia erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa ja hoitaa omatoimisesti arjen asioitaan. Hän voi myös jäsentää mielenkiinnon kohteitaan ja vaihtoehtoja opiskelun ja työelämän saralla. Nuori voi saamansa avun myötä kokea, että hänellä on mahdollisuuksia itse vaikuttaa elämänsä kulkuun

¹ Kinnunen, Riitta (2016): Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus. Työkaluna sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittari. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry, Helsinki.

sen sijaan, että vain ajelehtisi. Sosiaalisen vahvistumisen arvioinnissa tarkastellaan nuorten tällankaltaisia kokemuksia etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

Kuvio 1. Työpajatoiminnan toteutuksen arviointiteemat Sovari-mittarissa.

Kuvio 2. Sosiaalisen vahvistumisen osa-alueet Sovari-mittarissa.

Sovari tuottaa valtakunnallista, alueellista ja organisaatiokohtaista tietoa sekä asiakkaiden omin sanoin kuvaamia kokemuksia työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikutuksista. Valtakunnallinen työpajayhdistys laatii Sovari-tulosten alueelliset ja organisaatiokohtaiset yhteenvedot sekä valtakunnallisen raportin vuosittain. Alueelliset yhteenvedot tuotetaan etsivän nuorisotyön koordinaatioalueittain sekä AVI-alueittain. Organisaatiokohtaisissa ja alueellisissa yhteenvedoissa tulokset ovat verrattavissa valtakunnallisiin tuloksiin. Asiaskohtaista tietoa Sovari ei tuota.

Etsivässä nuorisotyössä nuoret voivat vastata Sovari-nettikyselyyn siinä vaiheessa, kun nuoren jotain tuentarvetta on käsitelty yhdessä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa. Nuoren asiakkuus etsivässä nuorisotyössä voi jatkua edelleen. Sovarin sisältämiä teemoja ja kysymyksiä on hyvä myös käsitellä yhdessä nuoren kanssa osana etsivää nuorisotyötä. Näin Sovarin avulla voidaan jäsentää asiakkaan henkilökohtaisia tavoitteita ja sosiaalista vahvistumista palvelun myötä ja nuoren on helpompi arvioida palvelun laatua ja edistysaskeliaan Sovari-kyselyssä.

Sovari-mittarin on kehittänyt ja sen ylläpidosta vastaa Valtakunnallinen työpajayhdistys (TPY) opetus- ja kulttuuriministeriön tuella. Sovari otettiin käyttöön vuoden 2016 alussa ja sen käyttäjäkunta on laajentunut vuosittain. Sovarin kehittämistyö on toteutettu yhteistyössä etsivän nuorisotyön ja työpajojen toimijoiden ja asiakkaiden kanssa. TPY toimii kohdennetun nuorisotyön osaamiskeskuksena. Yhdistys edistää ja kehittää etsivää nuorisotyötä ja työpajatoimintaa valtakunnallisesti.

Sovari 2019 -tuloksiin on koottu etsivän nuorison Sovari-kyselyyn saadut vastaukset vuodelta 2019. Sovari 2019 kokoa 1 510 nuoren näkemykset etsivästä nuorisotyöstä ja sen vaikutuksista sosiaalisen vahvistumisen näkökulmasta 144 kunnan alueelta: 1 051 nuorta vastasi Sovari-peruskyselyyn ja 459 nuorta lyhennettyyn Sovari EASY-kyselyyn. Sovari 2019 -tuloksista on tuotettu organisaatiokohtaiset yhteenvedot 87:lle etsivän nuorisotyön yksikölle, joilla vastanneiden määrä oli riittävä (vähintään seitsemän vastausta).

Etsivän nuorisotyön Sovari 2019 -raportissa esitellään Sovarin keskeisiä valtakunnallisia tuloksia kokonaisuutena sekä nuorten taustatietojen mukaan ryhmittäin. TPY:ssä on laadittu Sovarin käyttöä tukeva opaskirja², jossa kuvataan konkreettisesti Sovarin sisältö ja käsitellään laajemmin sosiaalisen vahvistamisen osa-alueita ja periaatteita sekä mittarilla saatavan tiedon tulkitsemista ja hyödyntämistä.

² http://www.tpy.fi/site/assets/files/1372/tyopajatoiminnan-ja-etsivan_sovari-mittari_verkko-pdf.pdf

Nuorten kokemuksia etsivästä nuorisotyöstä

ETSIVÄSSÄ NUORISOTYÖSSÄ nuorten ohjaaminen palveluiden, koulutuksen ja työelämän välimaastossa edellyttää nuoren elämäntilanteen kokonaisvaltaista ymmärtämistä ja tarpeiden jäsentämistä. Työn toteuttamisessa on keskeistä etsivän nuorisotyöntekijän sujuva tavoittaminen sekä nuoren kohtaaminen ja kuunteleminen. Tavoitteena on nuoren tukeminen ja sosiaalinen vahvistaminen niin, että hän löytää voimavaroja ja mahdollisia polkuja päästä elämässään eteenpäin³.

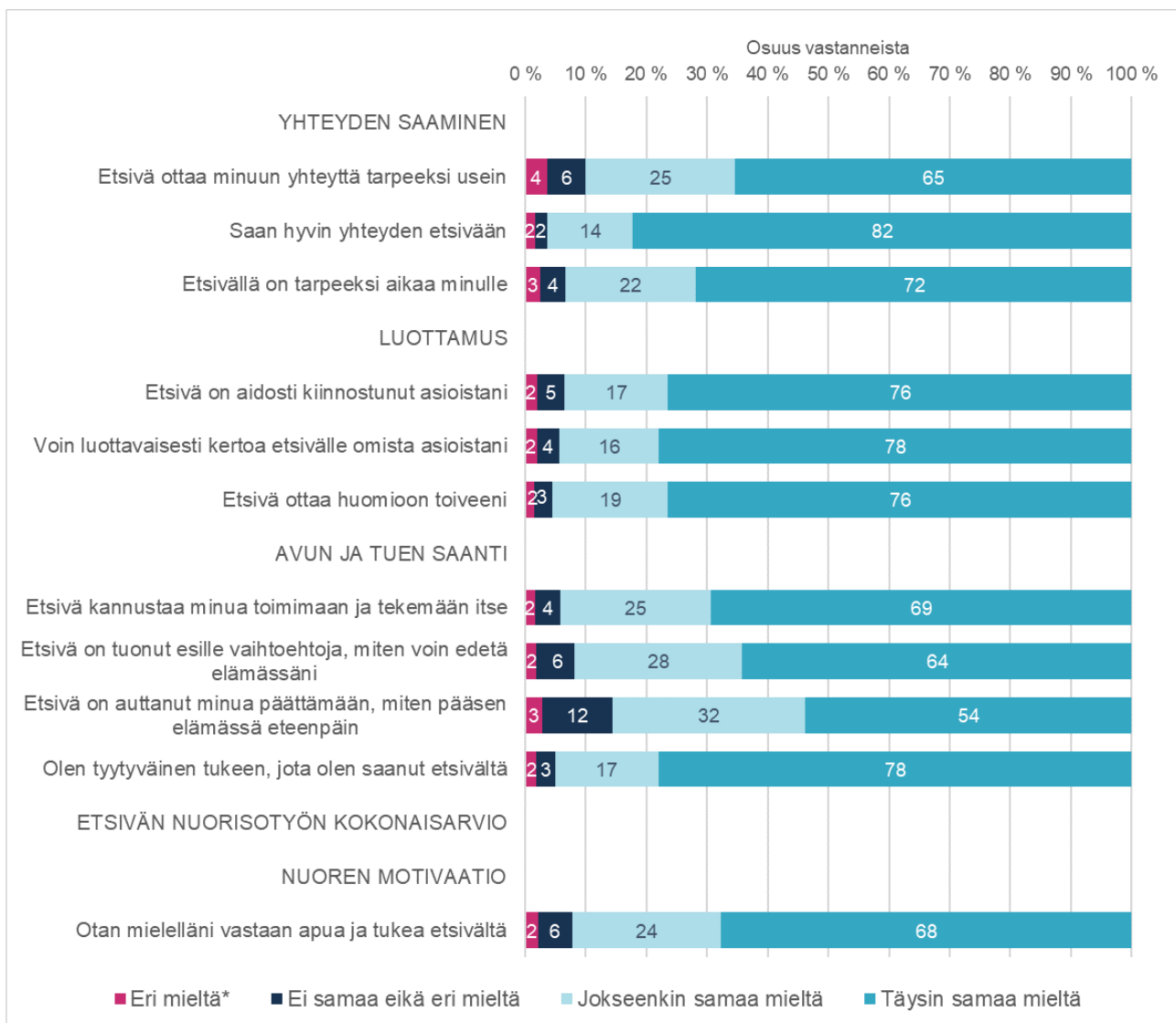
Sovari 2019 -kyselyyn vastanneiden nuorten näkemyksen mukaan etsivässä nuorisotyössä toteutuvat yleisesti erittäin hyvin etsivän nuorisotyön periaatteet: nuoren sujuva yhteydensaanti etsivään, nuoren luottamuksen rakentuminen etsivään nuorisotyöntekijään ja nuoren kuulluksi tuleminen (kuvio 3).

Sovari-tulosten mukaan nuoren yhteydensaanti etsivään nuorisotyöntekijään on yleisesti hyvin tai melko sujuvaa; tätä mieltä on 96 prosenttia Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista. Etsivän yhteydenpito on hyvin tai melko riittävää (90 % vastaajista) ja nuoret pystyvät luottavaisesti kertomaan asioistaan etsivälle nuorisotyöntekijälle (94 %). Etsivä nuorisotyö on siis hyvin saavutettavissa oleva lähipalvelu. Nuoret saavat etsivästä työstä tukea nopeasti ja matalalla kynnyksellä. Valtaosa (94 %) vastanneista nuorista on saanut etsivältä kannustusta omatoimisuuteen. Nuorista 92 prosenttia on keskustellut etsivän kanssa, miten nuori voisi edetä elämässään.

Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista 78 prosenttia on hyvin tyytyväisiä etsivältä saamaansa tukeen ja valtaosa (95 %) vähintään melko tyytyväisiä. Etsivät nuorisotyöntekijät ovat kyenneet antamaan sellaista apua, jota nuoret omakohtaisesti ovat tarvinneet. Kyselyyn vastanneet nuoret ovat pääosin olleet halukkaita ottamaan vastaan etsivän nuorisotyöntekijän apua ja tukea, mikä on onnistuneen yhteistyön edellytys. Useimmat nuoret ovat kokeneet, että työntekijä huomioi yleensä hyvin nuoren omat toiveet ja ajatukset asioissa etenemisestä.

Sovari-kyselyyn vastanneet nuoret antavat etsivän nuorisotyön toteutukselle kokonaisuutena erittäin hyvän arvosanan 4,6 asteikolla 1–5 (kuvio 4). Nuoret ovat kyselyn mukaan hyvin tyytyväisiä työskentelyyn etsivän nuorisotyöntekijän kanssa ja häneltä saatuun apuun. Ei ole kuitenkaan itsestään selvää, että jokaiselle nuorelle löydetään hänelle sopivat palvelut, koulutus tai muu polku eteenpäin. Etenemiseen vaikuttavat monet asiat: esimerkiksi palveluiden saatavuus ja opiskelumahdollisuudet seudulla eivät välttämättä osu yhteen nuoren tarpeiden ja toiveiden kanssa. Kuitenkin myös tällä saralla Sovari-tulos on hyvä. Nuorten ohjaus eteenpäin on onnistunutta, sillä 86 prosenttia vastaajista koki, että etsivä on auttanut heitä päättämään, miten he pääsevät elämässä eteenpäin.

³ Kinnunen, Riitta (2016): Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus. Työkaluna sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittari. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry, Helsinki.

Kuvio 3. Etsivän nuorisotyön Sovari 2019 -kyselyyn vastanneiden nuorten kokemukset etsivästä nuorisotyöstä (N=1510). (*Vastausvaihtoehdossa "Eri mieltä" on yhdistetty vastausvaihtoehdot "jokseenkin eri mieltä" ja "täysin eri mieltä".)

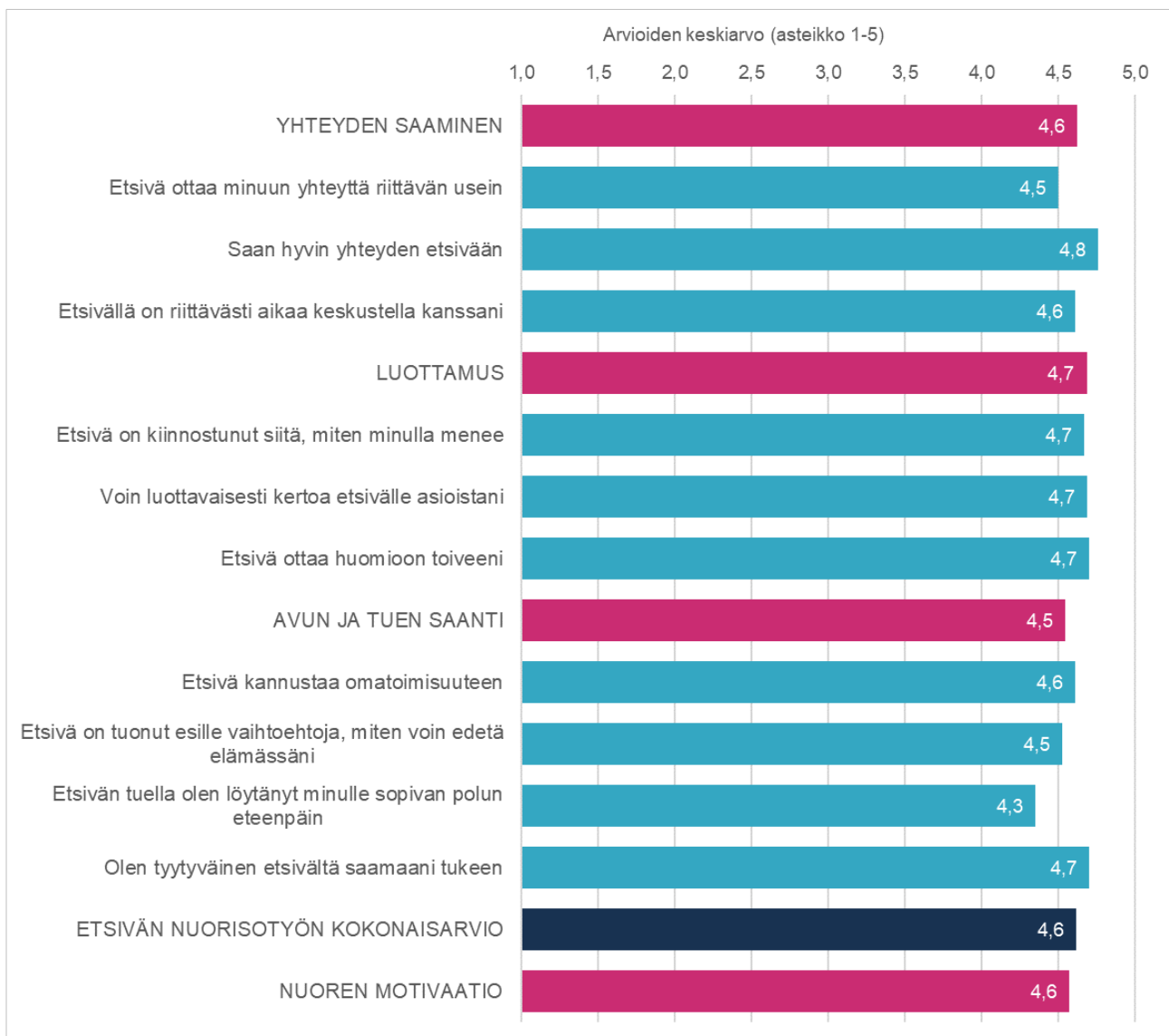
Sovari-tulosten mukaan etsivää nuorisotyötä toteutetaan hyvin niin miesten kuin naistenkin sekä eri-ikäisten näkökulmasta. Sukupuolen ja iän mukaan ei tule esille merkittäviä eroja tyytyväisyydessä etsivään nuorisotyöhön:

- Miehet ja naiset ovat Sovari 2019 -tulosten mukaan kokonaisuutena yhtä tyytyväisiä etsivään nuorisotyöhön. Miesten antama kokonaisarvosana etsivälle nuorisotyölle on pysynyt 4,6:ssa ja naisten antama kokonaisarvio on noussut hieman, 4,6:sta 4,7:ään. Naiset ovat miehiä tyytyväisempiä siinä, kuinka hyvin etsivä nuorisotyöntekijä on kannustanut heitä omatoimisuuteen, tuonut esille erilaisia vaihtoehtoja edetä nuoren tilanteessa ja auttanut päätöksenteossa (erot ovat tilastollisesti merkitseviä). Tulosten mukaan naiset ovat myös miehiä motivoituneempia työskentelemään etsivän nuorisotyöntekijän

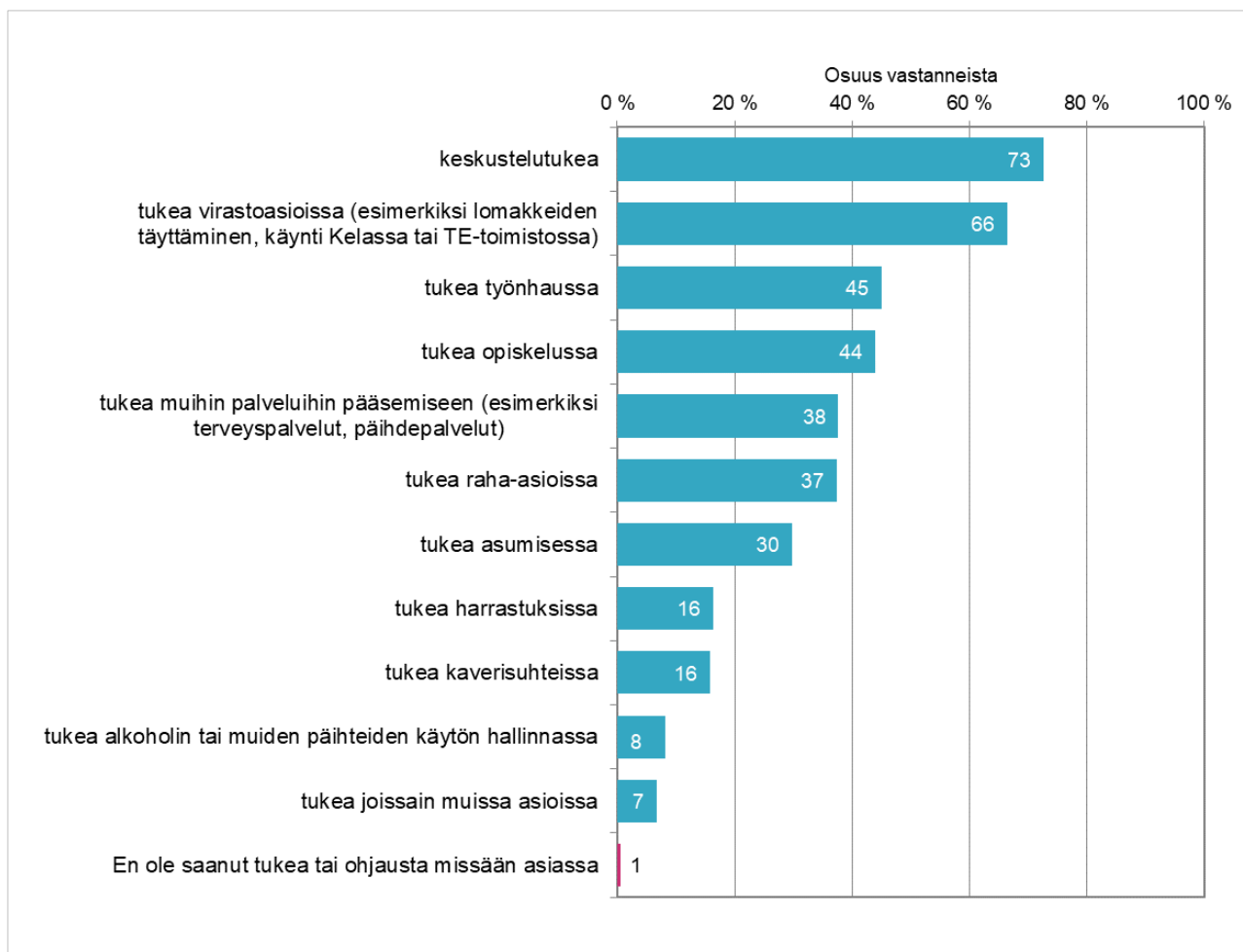
kanssa. Yhteydensaantiin ja kuulluksi tulemiseen sekä etsivältä saamaansa tukeen miehet ja naiset ovat yhtä tyytyväisiä.

- Kaikenikäiset nuoret ovat Sovari 2019 -tuloksissa yhtä tyytyväisiä etsivään nuorisotyöhön.

Sovari-tulokset ilmentävät sitä, kuinka laaja-alaista on etsivässä nuorisotyössä tarjottu tuki. Sovari-kyselyn mukaan liki 3/4 asiakkaista saa keskustelutukea etsivältä nuorisotyöntekijältä (kuvio 5). Etsivä nuorisotyö antaa useimmille nuorille myös käytännön tukea palveluiden käytössä tai muihin palveluihin ohjautumisessa. Nuoret keskustelevat etsivien kanssa usein myös työnhausta, opiskelusta, raha-asioista ja asumiseen liittyvistä asioista. Jossain määrin käsitellään myös sosiaalisiiin suhteisiin, kuten kaverisuhteisiin liittyviä kysymyksiä. Etsivässä nuorisotyössä pohditaan toisinaan myös nuoren päihteidenkäyttöä.

Kuvio 4. Etsivän nuorisotyön Sovari 2019 -kyselyyn vastanneiden nuorten arvioiden keskiarvot etsivästä nuorisotyöstä asteikolla 1–5 (N=1050).

Kuvio 5. Etsivän nuorisotyön Sovari 2019 -kyselyyn vastanneiden nuorten ohjauksen ja tuen saanti etsivältä nuorisotyöntekijältä (N=1050).

Sovari-tulosten mukaan asiat, joissa on saatu tukea etsivässä nuorisotyössä, vaihtelevat asiakkaiden sukupuolen mukaan. Neljä eniten käsiteltyä teemaa ovat kuitenkin yleisimpiä niin miehillä kuin naisillakin. Useimmat naiset (77 %) ja miehet (67 %) ovat saaneet keskustelutukea etsivältä nuorisotyöntekijältä. Toiseksi yleisintä on virastoasioiden hoitaminen yhteistyössä: siinä apua oli saanut 70 % naisista ja 61 % miehistä. Tuen saaminen opiskelussa ja työnhaussa ovat seuraavaksi yleisimpiä teemoja etsivässä nuorisotyössä. Etenkin naiset ovat saaneet ohjausta myös muihin palveluihin pääsemiseen, esimerkiksi terveys- tai päihdepalveluihin.

Tuensaannin muodot vaihtelevat etsivässä nuorisotyössä myös asiakkaiden iän mukaan. Keskustelutuki, virastoasioiden hoitaminen ja työnhakuasiat ovat yleisimpien tuen muotojen joukossa kaikissa ikäryhmissä. Etenkin nuorimpien ikäryhmien kanssa käsitellään myös opiskeluasioita ja etenkin vanhimmat ikäryhmät saavat ohjausta muihin palveluihin pääsemiseen, eli kyseessä voi olla esimerkiksi terveys- tai päihdepalveluiden tarvetta. Ikäryhmävertailussa nousee esille lähemmin seuraavia havaintoja:

- Sovarin mukaan opiskelumahdollisuuksia käydään läpi erityisesti alle 21-vuotiaiden kanssa.
- Muihin palveluihin ohjataan etenkin 26–28-vuotiaita.
- Raha-asioita käsitellään etenkin 21–25-vuotiaiden kanssa.

- Tukea virastoasioissa ovat saaneet erityisesti vähintään 21 vuotta täyttäneet nuoret.
- Myös keskustelutukea saavat erityisesti varttuneimmat, vähintään 21 vuotta täyttäneet nuoret.

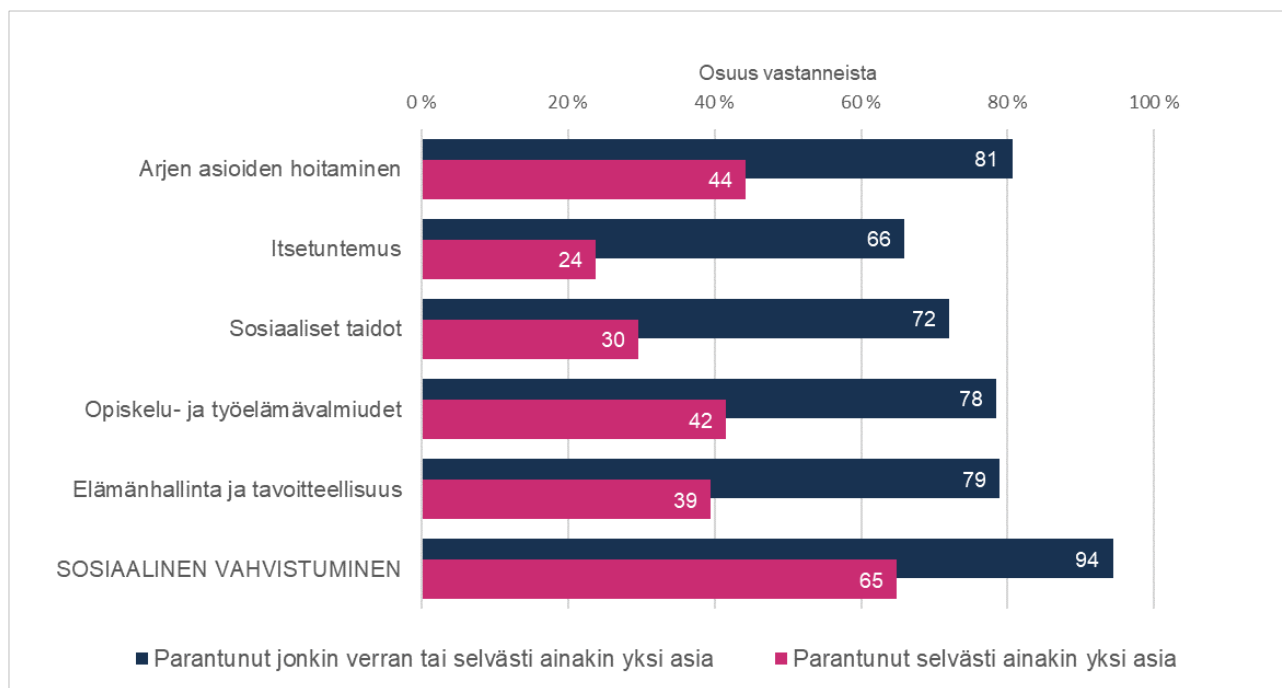
Etsivän nuorisotyöntekijän kanssa käsiteltyjen asioiden laaja-alaisuus tulee esille useiden nuorten vastauksissa kysymykseen, millaista apua tai tukea he ovat saaneet etsivältä nuorisotyöntekijältä:

- *Puhuvat asioista suoraan. Auttavat asiassa kuin asiassa. Ystävällisiä ja ymmärtäväisiä. Suuri apu heille, jotka eivät tiedä elämänsä suuntaa.*
- *Kaikki kokemukset ovat olleet myönteisiä. Arvostan suuresti etsivän nuorisotyön antamaa laajaa apua. Se on tukenut minua elämän monilla eri osa-alueilla. Olen aina pystynyt luottamaan etsivien tarjoamaan apuun. Etsivät ovat olleet elämässäni aina läsnä eri paikkakunnilla asuessani ja tarjonneet myös eniten tukea, enkä ole ikinä kohdannut ennakkoluuloja tai negatiivista asennetta. Kaikki tapaamani etsivät ovat olleet hyvin ammattitaitoisia.*
- *Olen kokenut, että minut on kohdattu ihmisenä. Ei ole tarvinnut pelätä, että ongelmani, valintani tai minut tuomitaan. Apua on uskaltanut pyytää missä asiassa vain, koska etsivät eivät ole vain "yhden asian paikka", ja aina on osattu joko suoraan auttaa tai sitten ohjata oikeaan paikkaan asian tiimoilta. Olen saanut sellaista apua, mitä olen itse tarvinnut, ja minun asioistani on oltu oikeasti kiinnostuneita. On tullut välitettyä ja turvallinen olo, sillä etsivät ovat helposti lähestyttäviä ja ns. tavallisia ihmisiä eikä etäisiä kuten esim. virastotyöntekijät ja lääkärit.*
- *Olen tullut joka ikinen tapaamiskerta nähdyksi, kuulluksi ja kohdatuksi keskustelujen myötä, olipa elämäntilanteeni millainen vain, ja saanut uskoa itseeni henkilökohtaisessa elämässä, työn ja harrastusten saralla, mistä olen äärettömän kiitollinen. Tukihenkilöt ovat kysyneet oivaltavia kysymyksiä, tsempanneet ja rohkaisseet minua monien haastavien aikojen läpi. Etsivän työn tuessa aito kohtaaminen on muuttanut kokemustani ihmisistä, itsestäni ja maailmasta. Nämä tapaamiset ovat olleet oikeasti isoin voimavara toipuessa mielenterveysongelmista ja tuoneet iloa arjen keskelle.*
- *Etsivä nuorisotyö on auttanut minua monessa asiassa. Esimerkiksi ennen kuin olin tekemisissä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa, minulla ei juurikaan ollut muuta tekemistä kuin istua yksin kotona. Minua ei huvittanut lainkaan tehdä mitään ja hyvin harvoin olin tekemisissä muiden ihmisten kanssa. Etsivän kautta sain innostusta hakea opiskelemaan ja hoitamaan omia asioitani parempaan suuntaan. Nyt olen etsivän ansiosta siinä tilanteessa, että olen saanut opiskelupaikan ja minulla on kiinnostusta osallistua erilaisiin tekemisiin. Olen myös alkanut liikkumaan pois kotoa, minkä ansiosta olen saanut uusia ystäviä.*
- *Olen saanut keskustelujen myötä paljon tukea henkilökohtaisiin haasteisiin sekä kannustusta. Ne ovat vaikuttaneet positiivisesti itsearvostukseen. Lisäksi itsetunto on hieman kohentunut myönteisten kohtaamisten sekä onnistumisien myötä. Etsivän nuorisotyön kautta olen saanut "tervettä" näkökulmaa asioihini, ja se on vahvistanut minua löytämään suotuisia toimintatapoja arkeeni vanhojen ei-toivottujen tilalle. Etsivä nuorisotyö on tehnyt avun hakemisen kynnyksestä matalamman. Etsivällä nuorisotyöllä on ollut kokonaisvaltaisesti positiivinen vaikutus elämään ja arkeeni. Tunne, että ei ole yksin haasteiden kanssa, on hyvin helpottavaa ja vähentää ahdistusta.*

Nuorten sosiaalinen vahvistuminen etsivän nuorisotyön ajanjaksolla

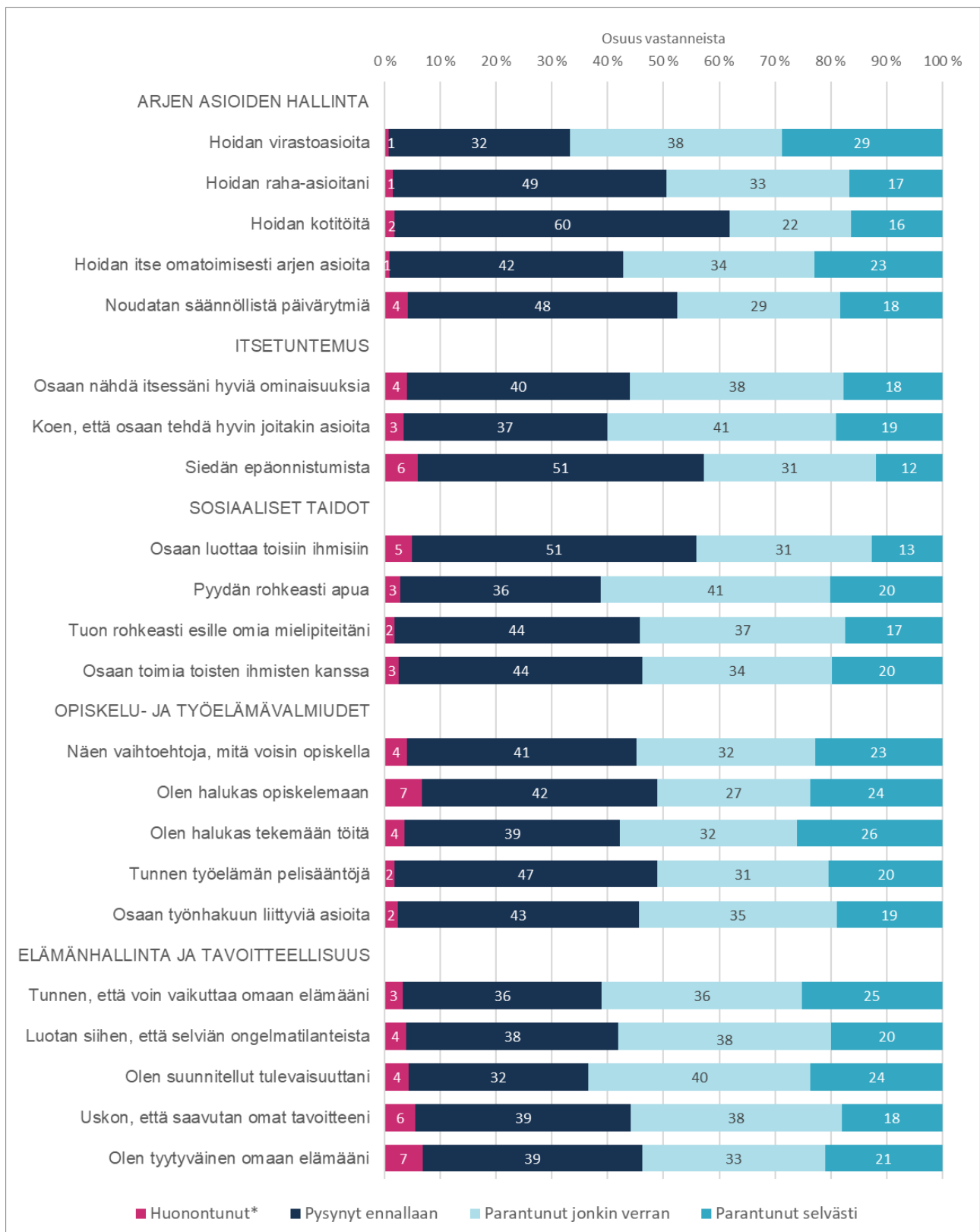
SOVARI-KYSELYYN VASTANNEISTA NUORISTA 94 prosenttia on kokenut sosiaalista vahvistumista etsivän nuorisotyön ajanjaksolla ainakin jonkin verran (kuvio 6). Selkeää muutosta elämäntilanteessaan on kokenut lähes 2/3 (65 %) vastanneista nuorista.

Etsivän nuorisotyön sosiaalisesti vahvistava vaikutus tulee esille laajasti kaikilla tarkasteluun sisältyneillä osa-alueilla: arjen asioiden hoitamisessa, itsetuntemuksessa, sosiaalisissa taidoissa, opiskelu- ja työelämävalmiuksissa sekä elämänhallinnassa. Sovari-tulosten mukaan 66–81 % nuorista on kokenut edistysaskelia näillä osa-alueilla etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Erityisesti myönteistä muutosta on koettu arjenhallinnassa sekä opiskelu- ja työelämävalmiuksissa: selvää edistystä näillä osa-alueilla koki yli 40 % ja ainakin jonkin verran kehitystä noin 80 % vastanneista nuorista.

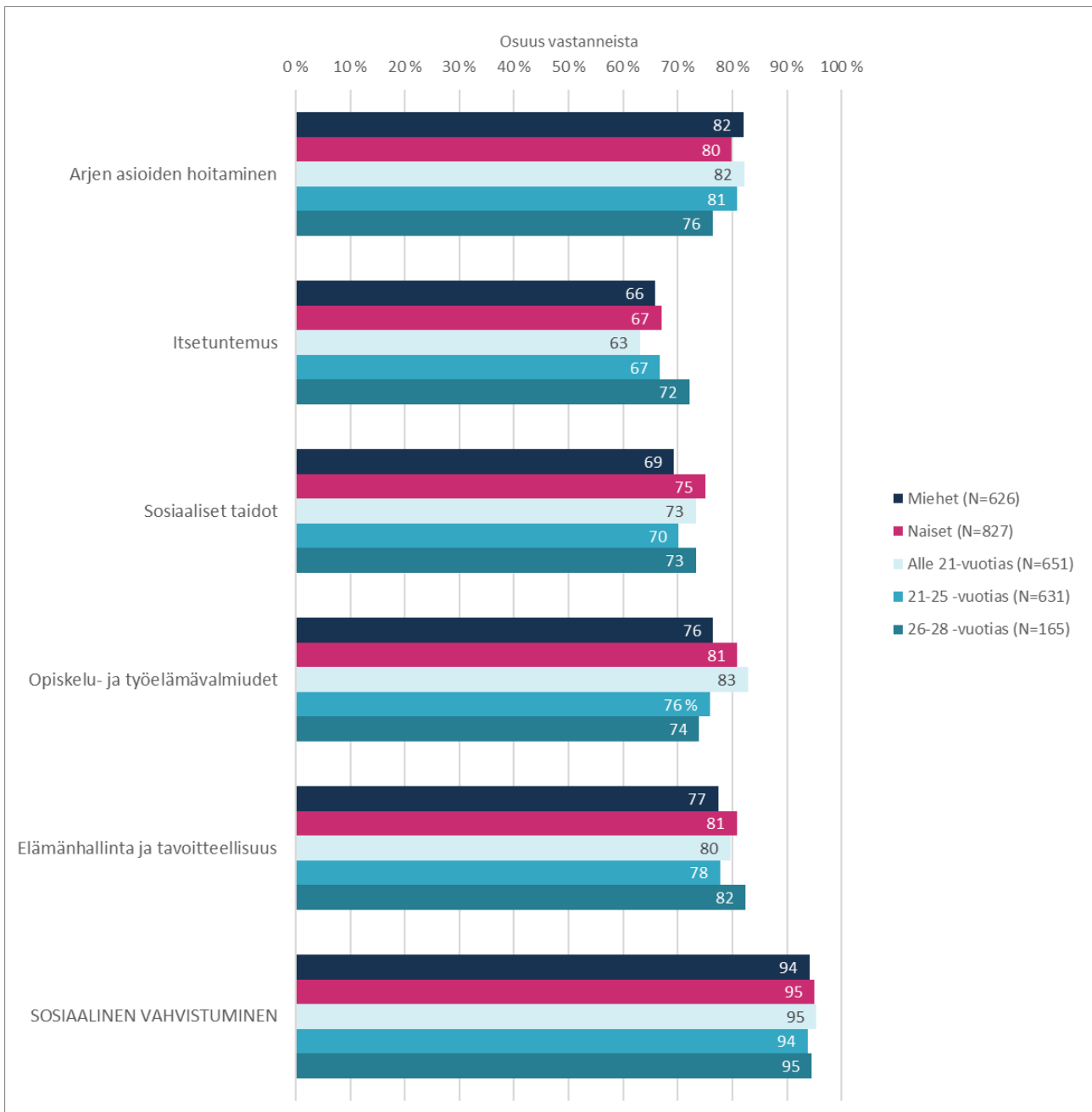
Kuvio 6. Etsivän nuorisotyön Sovari 2019 -kyselyyn vastanneiden nuorten kokema sosiaalinen vahvistuminen osa-alueittain etsivän nuorisotyön ajanjaksolla (N=1050).

Kuvio 7 tuo esille lähemmin aihepiireittäin, millaisia myönteisiä tai kielteisiä muutoksia nuoret ovat kokeneet etsivän nuorisotyön aikana. Kuviossa 8 tarkastellaan ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan sosiaalisen vahvistumisen kokemuksia osa-alueittain.

Kuvio 7. Etsivän nuorisotyön Sovari 2019 -kyselyyn vastanneiden nuorten kokemukset muutoksista elämäntilanteessaan etsivän nuorisotyön ajanjaksolla (N=1050).

- Valtaosa sekä naisista että miehistä on kokenut sosiaalista vahvistumista etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Naiset ovat kokeneet enemmän edistysaskelia sosiaalisissa taidoissa ja nimenomaan rohkeudessa kanssakäymiseen. Myös opiskeluhaluukkuus on lisääntynyt naisilla miehiä enemmän.
- Sosiaalista vahvistumista on kokenut valtaosa kaikkien ikäluokkien nuorista, jotka ovat vastanneet Sovari-kyselyyn. Nuoret kokevat sosiaalista vahvistumista yleensä samanaikaisesti useilla eri osa-alueilla. Opiskelu- ja työelämävalmiudet ovat vahvistuneet etenkin alle 21-vuotiailla. Itsetuntemuksen ja sosiaalisten taitojen vahvistumista on koettu etenkin 26–28-vuotiaiden ikäryhmässä.

Kuvio 8. Osuudet sukupuolen ja ikäryhmän mukaan etsivän nuorisotyön Sovari 2019 -kyselyyn vastanneista nuorista, jotka ovat kokeneet sosiaalista vahvistumista jossain määrin tai selvästi etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

Nuoret ovat kokeneet **arjenhallinnan** parantuneen erityisesti virastoasioiden hoitamisessa (67 % vastaajista) ja yleisessä omatoimisuudessa arjen asioiden hoitamisessa (57 %) etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Nuorista liki puolet on ryhdistäytynyt myös päivärytmissä (48 %) ja raha-asioiden hallinnassa (49 %). Yli kolmannes (38 %) on kokenut edistystä kotitöiden hoitamisessa.

- Niin miehet kuin naisetkin ja kukin ikäryhmä ovat kokeneet myönteisiä muutoksia erityisesti virastoasioiden hoitamisessa ja yleisessä omatoimisuudessa arkiaskareissaan.
- Naiset ovat kokeneet myönteisiä muutoksia päivärytmin säännöllisyydessä ja kotitöiden hoitamisessa miehiä enemmän.
- Virastoasioiden hoitaminen on parantunut eniten alle 26-vuotiaiden ikäryhmissä.
- Raha-asioiden hoitaminen on parantunut eniten 26–28-vuotiaiden ikäryhmässä.

Arjenhallintaan liittyvät asiat tulevat esille useissa nuorten vastauksissa kysymykseen, millaista apua tai tukea he ovat saaneet etsivästä nuorisotyöstä:

- *Etsivä nuorisotyöntekijä on auttanut minua pääsemään ulos kotoa ja motivoinut kehittämään arjen hallintataitojani. Olen saanut apua "virallisten" asioiden hoitamisessa (Kela, kuntoutusjutut). Olen myös saanut paljon henkistä tukea vaikeina aikoina.*
- *Hän auttaa ja tukee työnhaussa sekä antaa positiivista palautetta. Hänen avullaan käynnit esim. virastoissa ovat helpottuneet selvästi.*
- *Etsivä on kiinnostunut eri keskusteluaiheista ja esittää kysymyksiä niihin liittyen. Hänelle on helppo puhua ja hän on ollut auttamassa Kelan ja TE-palveluiden asioissa, jos on ollut jotain mielenpäällä. Hän on auttanut ottamaan yhteyttä terveystietopalveluihin, jos on ollut tarvetta.*
- *Etsivä on auttanut minua mm. hoitamaan Kela-asioita, asunnonhaussa, kesätöiden haussa ja kouluun ilmoittautumisessa. Hän on auttanut minua paljon sellaisissa asioissa, joita en olisi yksin tullut edes ajatelleeksi. Hän on myös lähtenyt tueksi hoitamaan asioita paikan päälle, silloin kun en ole uskaltanut lähteä yksin. Se on ollut minulle tärkeää.*
- *Etsivä on toiminut minulle ns. kuuluvana äänenä, sillä minua ei ole koskaan kuunneltu asioita hoidellessa.*
- *Etsivä työ on auttanut minua paljon Kelan kanssa, koska en itse ymmärrä hakemuksista koskaan mitään. Etsivä työ on antanut minulle myös paljon keskusteluapua ja tukea, kun lääkäriin pääsy ja Kelan päätökset terapian suhteen ovat venyneet epäinhimillisiin mittoihin.*
- *Joka kerta, kun olen törmännyt ongelmaan, josta en osannut edetä, olen saanut nopeaa ja tehokasta apua.*
- *Keskustelut ovat aina mukavia ja avustavia, plus kyyditysapu ja tuki palveluihin pääsemisessä on arvostettua.*
- *Löysin etsivän kautta nuorten työpajan, ja se auttoi minun päivärytmiäni sekä työkuuntoani. Etsivän kanssa olen oppinut aikuisuuden virallisia asioita ja niiden hoitamista, sekä saanut tukea ja apua valintoihini sekä haasteisiini.*
- *Neuvoo ja auttaa erilaisissa rahaongelmissa. Neuvoo mistä saada rahaa, jos vaikka kolme viikkoa on eletty ilman rahaa ja ruokaa. Kuskaa autolla paikkoihin, mihin pitää päästä, kun ei ole omaa autoa.*
- *Nuorisotyöstä saa apua asiaan kuin asiaan. Tehdään se yhdessä. Neuvoo ja antaa vinkkejä, ja on mahdollisuus käydä yhdessä esim. virastoissa tms. Tyypit ovat tosi mukavia ja luotettavia.*

- *Olen löytänyt enemmän tekemistä arjen kanssa, kuten peli-illat, ja heidän kanssaan on mukava jutella.*
- *Olen saanut aina tukea ja apua mieltäni askarruttavissa asioissa, mikä on kohtallani ollut todella tärkeää. Olen kokenut tärkeäksi, että on joku taho, joka on aina omalla puolella esimerkiksi virastojen kanssa toimiessa ja jonka puoleen on voinut kääntyä asiassa kuin asiassa.*

Itsetuntemuksen ja itsetunnon koheneminen etsivän nuorisotyön ajanjaksolla on liittynyt erityisesti siihen, miten hyvin nuoret arvostavat omaa osaamistaan (60 % vastanneista) ja pystyvät tunnistamaan hyviä ominaisuuksiaan (56 %).

- Etenkin naiset ja 26–28-vuotiaat ovat kokeneet itsetuntemuksen ja itsetunnon kohenemista etsivän nuorisotyön myötä. Sovarin mukaan heillä on eniten vahvistunut tunne siitä, että osaavat itse tehdä hyvin joitakin asioita, sekä kyky sietää epäonnistumista.

Itsetuntemuksen koheneminen tulee esille myös nuorten sanoittamissa kuvauksissa, mitä hyötyä he kokevat saaneensa etsivästä nuorisotyöstä:

- *Aito kiinnostus olla asiakkaan apuna ja tukena. Koen että olen tullut kuulluksi ja nähdyksi.*
- *Etsivässä nuorisotyössä nuorta kuunnellaan ja autetaan sekä kannustetaan auttamaan itse itseään. Sitä kautta saa itsevarmuutta siihen, että osaa ja pystyy moneen tässä elämässä.*
- *Etsivä on ollut aina tarvittaessa apuna myös yllättävissä ja kiireisissä tilanteissa. Myös muut etsivät ovat tarjonneet apua ja aina valmiita juttelemaan ja kuuntelemaan. Etsivät ovat olleet todella ihania ja aina auttamassa. Tulee sellainen olo, että itsellä on merkitystä ja on hyväksytty sellaisena kuin on.*
- *He ovat auttaneet, ja saaneet minut tajuamaan, että olen taitava eri asioissa. He ovat auttaneet minua myös ongelmistani. Olen edistynyt paljon heidän avullaan.*
- *Kannustaminen. Auttaa kuuntelemaan itseäni paremmin. Auttanut tarkastelemaan itseäni positiivisemmin.*
- *Koen, että etsivä nuorisotyö on parantanut elämäni laatua merkittävästi. Minusta on tullut itsevarmempi hoitamaan jokapäiväisiä asioita, ja koen niissä onnistumisen kokemuksia, jotka puolestaan kohentavat itsetuntoani.*
- *Olen saanut keskustelujen myötä paljon tukea henkilökohtaisiin haasteisiin sekä kannustusta. Ne ovat vaikuttaneet positiivisesti itsearvostukseen. Lisäksi itsetunto on hieman kohentunut myönteisten kohtaamisten sekä onnistumisien myötä.*
- *Olen saanut paljon tukea ja apua ja uskon, että tämä on parantanut itseluottamustani. Uskallan nykyään toimia itsenäisemmin kaikissa asioissa. Uskallan pyytää apua, kun siltä tuntuu, ja tunnen saavani apua paljon. Arvostan heidän työtään paljon.*
- *Olen saanut tukea ja rohkaisua itselleni vaikeisiin asioihin. Olen myös saanut lisää itsevarmuutta osallistumalla etsivien toimintaan ja sitä kautta onnistumisen kokemuksia.*
- *Oli mukava jutella sellaisen ihmisen kanssa, joka on kartalla samoista asioista. Ideoistani oltiin kiinnostuneita ja niitä tuettiin.*

- *Olen saanut niin upeeta keskusteluapua kuin olla ja voi. Kykenen olemaan oma itseni hänen seurassaan ja jakamaan lähes kaiken mitä tarvii. Jos en olisi saanut etsivältä apua tänä syksynä, niin en olisi vielä näin hyvässä tilanteessa.*
- *Saan tosi hyvin apua koulujuttuihin etsivältä sekä tsemppausta, mikä kohottaa itsetuntoani.*
- *Sain jutteluapua haastavassa elämäntilanteessa ja asiani otettiin tosissaan. Apu oli todellista ja minua kuunneltiin. Olen erittäin kiitollinen tästä.*

Sosiaalisten taitojen kehittymistä on koettu erityisesti rohkeudessa pyytää apua toisilta ihmisiltä (61 % vastanneista) ja kyvyssä toimia toisen ihmisten kanssa (54 %). Yli puolet vastanneista (54 %) on saanut myös rohkeutta tuoda esille omia mielipiteitään. Monet nuoret (44 %) kokevat myös, että he voivat luottaa toisiin ihmisiin entistä paremmin.

- Kokonaisuudessaan sosiaalisten taitojen vahvistumista ovat kokeneet laajimmin 26–28-vuotiaat. Erityisesti heillä on vahvistunut luottamus toisiin ihmisiin ja rohkeus pyytää apua toisilta ihmisiltä sekä tuoda esille omia näkemyksiään.
- Naiset ovat saaneet miehiä enemmän rohkeutta kanssakäymiseen muiden ihmisten kanssa.

Sovari-kyselyssä nuoret ovat kertoneet omin sanoin sosiaalisissa tilanteissa kokemistaan vaikeuksista ja niihin saamastaan tuesta etsivältä nuorisotyöntekijältä:

- *Tuntuu että kohtaa ihmisen, joka oikeasti välittää ja haluaa hyvää minulle. On kiinnostunut, kuuntelee ja neuvoa, muttei tuputa. Ei ole kauheasti kavereita tai sosiaalisia tilanteita, joissa voisin puhua avoimesti itsestäni, niin etsivän tapaamista myös odottaa paljon.*
- *Käyn etsivässä nuorisotyössä lähinnä yksinäisyyden ja uudelleen syrjäytymisen välttämiseksi, ja siihen käynnit ainakin toimivat.*
- *Etsivät ottivat minuun yhteyttä ryhmätoimintaan liittyen sen sijaan, että minun olisi täytynyt tehdä aloite. Ryhmässä olen pikkuhiljaa oppinut toimimaan vieraampienkin ihmisten läsnä ollessa ja ottamaan kontaktia muihin ihmisiin.*
- *Olen uskaltanut sosiaaliin tilanteisiin paremmin ryhmän avulla.*
- *Ryhmästä on ollut paljon apua ihmisiin tutustumisen vaikeuksien kanssa ja siinä, että olen rohkeampi ja uskon itseäni enemmän.*
- *Olen oppinut olemaan paremmin ihmisten kanssa tekemisissä.*
- *Sain apua yksinäisyyteen.*
- *Olen saanut keskustelutukea elämän hankaliin asioihin liittyen sekä neuvoja, miten näitä asioita pystyn edistämään, sekä ylipäättänsä olen saanut pidettyä sosiaalisia taitojani yllä.*
- *Säännöllinen yhteydenpito. Mahdollisuus päästä kokeilemaan tai harrastamaan kaikkea mukavaa. Sosiaalisten taitojen huomattava paraneminen.*

Opiskelu- ja työelämävalmiuksien vahvistumista nuoret ovat kokeneet etsivän nuorisotyön myötä eniten siinä, kuinka hyvin he tuntevat opiskeluun liittyviä vaihtoehtoja (55 % vastanneista), kuinka halukkaita he ovat tekemään töitä (58 %) ja kuinka hyvin he osaavat hakea töitä (54 %). Joka toisella nuorella myös halukkuus opiskella ja työelämän pelisääntöjen tuntemus ovat vahvistuneet etsivän nuorisotyöntekijän tuella.

- Opiskeluvalmiudet ovat vahvistuneet nimenomaan naisilla, mikä liittyy naisten opiskelutaustaan: kyselyyn vastanneista naisista suuremmalla osalla kuin miehistä oli opinnot vielä meneillään, kun taas miehissä oli enemmän työttömiä.
- Työelämävalmiudet ovat vahvistuneet nuorilla melko tasaisesti sukupuolesta riippumatta.
- Opiskelu- ja työelämävalmiuksien kehittymistä ovat kokeneet eniten alle 21-vuotiaat etsivän nuorisotyön tukemana.

Opiskelu- ja työelämävalmiuksissa saatu tuki ja koetut muutokset tulevat vahvasti esille nuorten kuvauksissa siitä, mitä he ovat saaneet etsivästä nuorisotyöstä:

- *Etsivä nuorisotyöntekijä on ottanut minuun yhteyttä koulun päättymisen jälkeen ja kysellyt suunnitelmiani. Olen saanut apua tulevaisuuden miettimisessä ja erilaisten vaihtoehtojen kartoittamisessa.*
- *Etsivä nuorisotyö haluaa oikeasti auttaa nuoria, joilla on jonkinlaisia ongelmia. Itselläni oli koulun ja heräämisen kanssa ongelmia, ja nyt tuntuu, että asiat menevät parempaan suuntaan.*
- *He auttoivat minua kouluasioissani ja helpottivat selvästi elämääni.*
- *Heillä riittää vaihtoehtoja ja suuntia, joihin edetä opiskelun, työn, työkokeilun ja työtoiminnan kanssa. Tyhjin käsin tuskin jää.*
- *Helpompi hakea kouluihin ja työpaikkoihin. Aloin ymmärtämään enemmän, mitä halusin tehdä työkseni elämässäni.*
- *Sain tukea muuton jälkeen eri puolelta Suomea saman tien, ja suoritin koulun loppuun. En olisi ilman etsiviä sitä saanut tehtyä. Olen kiitollinen tuesta.*
- *Kannustamista ja neuvontaa. Etsivä ehdotti minulle täysin tuntematonta alaa, jota lähdinkin kokeilemaan, ja ensimmäistä kertaa minusta tuntuu, että olen oikeassa paikassa.*
- *Keskustelutuki ja myötämielisyys ovat tukeneet opiskelu- ja vapaa-ajan jaksamistani.*
- *Kouluasioiden hoitaminen on lähtenyt sujumaan huomattavasti paremmin otettuani yhteyttä etsivään nuorisotyöntekijään. Hän on auttanut hyvin kouluasioiden kanssa, ottanut kanssani yhteyttä koululle ja sopinut tapaamisia koulun kanssa. Lähtee kanssani mukaan tapaamisiin "henkiseksi tueksi".*
- *Mielestäni tämä etsivä nuorisotyö on aivan huikea juttu monelle nuorelle! Itse sain töitä meidän oman etsivän työntekijän kautta.*
- *Olen hyvin itsenäinen ihminen, mutta ahdistus vaikeutti hakeutumista jatko-opintoihin tai töihin. Etsivä soitti heti ensitapaamisella ammattikouluun ja ta-daa: pian mulla oli opiskelupaikka ja valoa tulevaisuudessa.*
- *Olen saanut paljon apua asiakirjojen ja muiden asioiden huolehtimisesta. Sain esimerkiksi koulupaikan nuorisotyön kautta ja valmistauduimme yhdessä asioihin, mihin minun pitää keskittyä, kun kouluni alkaa.*
- *Sain paljon apua silloin kun mietin opiskelupaikkaa. Kaikki hyvät ja huonot puolet pystyi käymään etsivän kanssa läpi.*
- *Sain apua opiskelupaikan etsimiseen ja opiskelun aloitukseen.*
- *Kyl sitä muutaman vuode jälkeen saatii meikän elämä raiteille ja jopa pääsin duunii, et pakko nostaa työntekijöille hattua.*
- *Ilman etsivää nuorisotyötä olisin tällä hetkellä varmaan työtön ja syrjäytynyt enkä olisi päässyt ikinä eteenpäin elämässäni. Pelkkää plussaa.*

Nuorten **elämänhallinnan** vahvistuminen näkyy etsivässä nuorisotyössä etenkin siinä, kuinka vahvasti nuoret uskovat selviytyvänsä ongelmatilanteista (58 %), kuinka selkeitä suunnitelma heillä on elämässä eteenpäin (63 % vastanneista), sekä kuinka hyvin nuoret kokevat voivansa vaikuttaa oman elämänsä kulkuun (61 %). Joka toisen nuoren tyytyväisyys elämään on lisääntynyt etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

- Naiset ovat kokeneet elämänhallinnan vahvistumista etsivän nuorisotyön ajanjaksolla enemmän kuin miehet. Lähempi tarkastelu osoittaa, että naisilla etenkin tulevaisuuden suunnitelmat ovat selkeytyneet ja on tullut lisää luottamusta siihen, että he voivat vaikuttaa oman elämänsä kulkuun.
- Elämänhallinnan vahvistumista ovat kokeneet kokonaisuutena melko tasaisesti eri-ikäiset nuoret. Tyytyväisyys omaan elämään on lisääntynyt erityisesti 26–28-vuotiailla nuorilla.

Elämänhallinnan vahvistuminen tulee esille monien nuorten kuvauksissa, mitä he kokevat saaneensa etsivästä nuorisotyöstä:

- *Hänen kanssaan on ollut todella mielenkiintoista keskustella ja jakaa ajatuksia. Keskustelut ovat olleet syvällisiä ja koen saaneeni niistä paljon. Elämäni pyörii aika samaa rataa kuin ennenkin, mutta olen saanut uutta perspektiiviä asioista. On ollut puhe, että uuden vuoden jälkeen alkaisimme aktiivisemmin muuttamaan arkeani kohti sitä mitä haluaisin sen olevan. Uskon, että tulen silloin siihen apua ja tukea saamaan.*
- *Olen saanut rohkaisua ja asenteeni tulevaisuutta kohtaan ei ole enää niin kielteinen. Olen osannut pysähtyä ja pohtia, mitä tulevaisuudelta halua. Ennen en halunnut edes ajatella asiaa, koska se aiheutti vain ahdistusta. Nyt ymmärrän, ettei minulla tarvitse olla koko tulevaisuus selvillä, vaan on hyvä pohtia omia vahvuuksiaan ja etsiä niiden pohjalta omaa polkua.*
- *Nuorisotyöetsivä auttoi minua, kun elämässä oli paineita eniten. Ilman hänen apuaan en olisi koskaan ymmärtänyt, mitä minun kuuluu tehdä, jotta asiat onnistuvat kuten pitäisikin. Ilman nuorisotyöntekijää en olisi tajunnut omassa elämässäni itsestään selviä ongelmia.*
- *Olen saanut etsivästä nuorisotyöstä paljon tukea ja sisältöä arkeeni sekä tarvittua apua elämäntilanteeni selkeyttämiseen ja järjestelyyn.*
- *Rehellisesti sanottuna en tietäisi, missä olisin ilman etsiviä. Etsivien tsemppaamana olen uskaltanut mennä elämässäni eteenpäin ja olen oppinut olemaan itselleni armollisempi. Ilman etsiviä tuskin olisin selvinnyt todella vaikeasta paniikkihäiriökaudesta, jolloin en pystynyt edes kotiovesta menemään ulos ilman kaveria.*
- *Etsivä nuorisotyö oli viimeinen oljenkorteni, sillä en nähnyt tilanteesta muuta poispääsyä. Joko saisin etsivältä nuorisotyöltä apua, tai päättäisin elämäni. Nyt minulla on suunnitelma tulevaisuuttani varten ja myös mahdollisuus kokea se. Etsivä nuorisotyö pelasti elämäni.*
- *Etsivän työn kautta olen saanut paljon tukea arjen asioiden järjestelyyn ja toimimiseen sekä tulevaisuuden hahmottamiseen ja suunnitteluun, sekä myös toteutukseen. Olen saanut myös paljon varmuutta siihen, etten jää avuttomaksi yksin asioideni kanssa, kun etsivä on ollut niitä kanssani hoitamassa.*
- *Etsivä on auttanut saamaan taas oman elämän haltuun. Auttoi päihdekatkolle ja muutenkin ollut korvaamaton tuki ja turva arjen tilanteissa. Ihminen, joka ei koskaan tuomitse tai syytä.*

- *Hän auttaa ja neuvoo erilaisia vaihtoehtoja erilaisiin asioihin. Tukee omia päätöksiäni ja auttaa minua niitten toteuttamisessa, jos itse en tiedä miten aloittaa tai liikkua eteenpäin. Myös puhumisen hänen kanssaan on helppoa ja luottaminen toisiin ihmisiin on kasvanut sen ansiosta.*
- *Kiitos että ottivat minuun yhteyttä, kun kaikki alkoi kaatumaan päälle, ja auttoivat minut taas jaloilleen. Olen saanut apua kaikessa minua askarruttavassa tai vaikeammassa asiassa, mutta myös itse olen alkanut rohkaistumaan asioissa.*
- *Koen pärjääväni paremmin elämässä. Etsivä on ollut iso tuki kaikissa elämän asioissa.*

Etsivässä nuorisotyössä asiakkuudet voivat jatkua useita vuosia. Välillä yhteydenpito työntekijän ja nuoren välillä voi olla tiiviimpää, välillä voi tulla taukoa nuoren tilanteen ja tuentarpeiden muuttuessa. Sovari-kyselyyn vastanneista asiakkaista 57 prosenttia on ollut etsivän nuorisotyön asiakkaina enintään vuoden ja 43 prosenttia yli vuoden. Neljäsosa vastaajista on työskennellyt etsivän kanssa yli kaksi vuotta ja joka kuudes vastaaja yli kolmen vuoden ajanjaksolla. Lähes 30 prosentilla vastanneista yhteydenpito etsivään nuorisotyöntekijään oli edelleen viikoittaista ja yhteensä lähes 80 prosentilla vähintään kerran kuukaudessa toistuvaa.

Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista, jotka ovat olleet etsivän asiakkaana vähintään kolme vuotta, yli neljäsosa pitää yhteyttä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa viikoittain ja yhteensä lähes puolet useammin kuin kerran kuukaudessa. Yhteydenpito on voinut taukojenkin jälkeen aktivoitua säännölliseksi.

Nuorten kanssa on käsitelty erilaisia asioita sitä laajemmin, mitä pidempään asiakkuus etsivässä nuorisotyössä on kestänyt. Erityisesti pitkäaikaiset, yli kahden vuoden ajan etsivän nuorisotyön asiakkaana olleet nuoret ovat saaneet keskustelutukea ja apua virastoasioiden hoitamiseen. Heistä joka toinen on saanut ohjausta muihin palveluihin, opiskeluun, työnhakuun ja raha-asioihin. Pitkään etsivän nuorisotyön palveluita käyttäneiden asiakkaiden tuen tarve on siis erityisen laaja. Nuorilla voi olla hyvin monia haasteita elämässään. Nämä pitkäaikaiset asiakkaat ovat kokeneet itsetuntemuksen ja sosiaalisten taitojen vahvistumista enemmän kuin lyhyemmän aikaa asiakkaana olleet nuoret 96 % heistä on tyytyväisiä etsivän nuorisotyön antamaan tukeen ja 94 % heistä on kokenut sosiaalista vahvistumista etsivän nuorisotyön myötä. Heistä 58 % on naisia ja 39 % miehiä.

Alle puoli vuotta etsivän nuorisotyön asiakkaana olleiden nuorten kokemus etsivästä nuorisotyöstä on yhtä myönteinen kuin muiden asiakkaiden. Yhteydenpito etsivän ja näiden nuorten välillä on ollut pääosin aktiivista: yli kolmannes heistä on yhteyksissä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa viikoittain ja yli 60 % useammin kuin kerran kuukaudessa. Noin 60 % heistä on saanut etsivältä keskustelutukea ja apua muissa palveluissa asiointiin, esimerkiksi lomakkeiden täyttämiseen tai asiakaskäynteihin virastoissa. Lähes 40 % heistä on myös käsitellyt opiskeluun sekä työnhakuun liittyviä asioita. Nämä ovat teemoja, joita nuoret näyttävät käsittelevän etsivän nuorisotyöntekijän kanssa eniten ensimmäisen puolen vuoden aikana. Heistä 95 % on tyytyväisiä etsivältä saamaansa tukeen ja on kokenut edistymistä jollain sosiaalisen vahvistumisen osa-alueella etsivän nuorisotyön ajalla. Heistä 52 % on naisia ja 44 % miehiä.

Nuorten näkemyksiä etsivän nuorisotyön kehittämistarpeista

SOVARI-KYSELYSSÄ NUORIA PYYDETÄÄN kertomaan omin sanoin, missä asioissa ja millä tavoin he haluaisivat saada enemmän ohjausta tai tukea etsivältä nuorisotyöntekijältä. Useimpien nuorten on vaikea nähdä, miten etsivää nuorisotyötä voitaisiin kehittää. Vastanneista nuorista noin 400 antoi yksinomaan kiitosta siitä, että on saanut sellaista palvelua kuin on tarvinnutkin eikä osannut esittää kehittämistoiveita.

Sovariin vastanneista nuorista 111, 8 prosenttia, nosti esille jonkin palvelun kehittämistä koskevan tarpeen. On huomioitava, että kehittämis ehdotuksia annettiin melko vähän, mikä kuvastaa vastaajien vahvaa tyytyväisyyttä palveluun. Kehittämisenäkemykset olivat hajanaisia, mutta ne on kuitenkin syytä nostaa esille. Vastaukset voivat ilmentää sellaisia nuorten tarpeita, joihin etsivien nuorisotyöntekijöiden voi olla vaikea vastata, ja ne voivat mietittyä työntekijöitä itseäänkin. Nuorilla on moninaisia ja intensiivisiä tuen tarpeita, joihin vastaamiseen tarvitaan etsivän nuorisotyön ja muiden palveluiden riittävää resursointia.

27 nuorta toi esille toiveita, että etsivällä nuorisotyöntekijällä olisi **riittävämminkin aikaa nuoren kanssa** niin, että tapaamiset olisivat pitempikestoisia, niitä voitaisiin sopia tiheämmin ja akuutin tarpeen mukaan tai niitä olisi iltaisin. Näitä asioita tuli esille muun muassa seuraavissa nuorten vastauksissa:

- *Aina ei saa aikaa niin pian, kuin sitä tarvitsisi.*
- *Ei aina aikaa ottaa nuoria vastaan, mitä tarve olisi. Todella kiireisen oloisia.*
- *Heidän kalenterinsa on usein aika täynnä, joten tapaamisia on vain joka toinen viikko.*
- *Joskus tapaamiset ovat olleet aika harvassa enkä ole onnistunut ajamaan asioitani eteenpäin.*
- *Minusta tuntuu, että heillä on monesti (ei kaikilla, mutta joissakin kaupungeissa) liikaa asiakkaita ja kaikille nuorille ei löydy heidän tarvitsemaansa aikaa. Toivoisin siis etsiville nuorisotyöntekijöille enemmän apukäsiä (enemmän työntekijöitä).*
- *Niillä vois olla palvelua myös illalla.*

16 nuorta koki, että etsivän nuorisotyöntekijän **tarjoama apu tai tuki oli riittämätöntä**: keskustelut olivat jääneet liian kapea-alaisiksi tai nuoren kanssa ei ollut käyty läpi riittävästi erilaisia vaihtoehtoja, mitä hän voisi tehdä.

- *Ehkä olisin toivonut enemmän keskustelua, tilanteen selvittämistä ja ehkä harrastusmahdollisuuksien pohtimista. Minulle ei ole ollut ihan selvää, mihin kaikkeen etsivän ylipäätään kuuluu auttaa.*
- *Toivoisin että työntekijät olisivat enemmän tai paremmin perillä etenkin koulutukseen, Kelaan ja työkkäriin liittyvistä asioista.*
- *Olisin kaivannut enemmän tukea ja jutteluseuraa.*
- *Yksinäisyyteen toivoisin enemmän kiinnittävän huomiota.*
- *Eivät he tietenkään psykologeja ole, joten välillä hänen on ehkä hiukan vaikea ymmärtää minua ja pelkojani.*

- *Toivoisin, että etsivä nuorisotyöntekijä rohkaistuisi puhumaan myös vaikeista asioista, joita nuori saattaa elämässään kohdata.*

19 nuorta näki **vaikeuksia kanssakäymisessä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa**. Etsivä on voinut painostaa liikaa nuorta tekemään asioita ja etenemään suunnitelmien toteuttamisessa, taikka heidän välillään on voinut olla väärinkäsitystä nuoren palvelutarpeista tai asioista. Nuoret näkevät tärkeäksi, että etsivässä nuorisotyössä edetään nuoren tuntemuksia ja näkemyksiä kuulostellen.

- *Ehkä liiallinen painostus ja asioihin puuttuminen. Aikuinen kuitenkin olen.*
- *Pieni paine esim. kuntouttavaan työtoimintaan, johtuu myös osin omasta kykenemättömyydestäni sanoa mielipiteeni.*
- *Stressi on noussut, kun painostetaan tekemään sitä ja tätä ja etsimään työtä. Jos ei löydä heti työtä, niin tuntuu että "väkisin" pitäisi mennä johonkin huonolla palkalla töihin. Haluan neuvoja silloin, kun tarvitsen. En tarvitse äitimäistä painostusta.*
- *Ei ymmärtänyt, että kaikki on hyvin enkä tarvinnut apua nuorisotyöntekijältä.*
- *Välillä on saattanut tuntua, että toinen ei ymmärrä kokonaan mua.*
- *Joissain tilanteissa positiivisuus tuppaa rasittamaan minua.*
- *Kahden ihmisen tapaaminen on raskasta.*
- *Siinä vaiheessa, kun tapaamiset vähenivät, oli tosi vaikeaa ottaa yhteyttä.*

10 nuorta koki hankalaksi sen, että **etsivät nuorisotyöntekijät vaihtuvat** liian usein.

- *Huomio vain, melkoinen vaihtuvuus työntekijöissä.*
- *Ainoana huonona kokemuksena pitää mainita se, että tässä noin 2 vuoden aikana työntekijäni ovat vaihtuneet minusta aivan liian usein. Minulla kestää hetki tottua ja luottaa uuteen työntekijään ja sitten se jo vaihtuukin. Minulla on vaihtunut työntekijä nyt jo 8 kertaa.*

LIITE 1. SOVARI 2019 -KYSELYYN VASTANNEIDEN NUORTEN TAUSTATIEDOJA**1. Sukupuolijakauma**

	Lukumäärä	%
Mies	626	42 %
Nainen	827	55 %
Muu / en halua määritellä	49	3 %
Yhteensä	1502	100 %

2. Ikäjakauma

	Lukumäärä	%
Alle 16-vuotias	20	1 %
16—20-vuotias	631	42 %
21—25-vuotias	631	42 %
26—28-vuotias	165	11 %
Yli 29-vuotias	54	4 %
Yhteensä	1501	100 %

3. Elämäntilanne

	Lukumäärä	%
Peruskoulussa	18	2 %
Opiskelija	283	27 %
Työpajalla tai kuntouttavassa työtoiminnassa	197	19 %
Työssä	94	9 %
Työtön	272	26 %
Sairauslomalla	69	7 %
Eläkeläinen	29	3 %
Muu	87	7 %
Yhteensä	1049	100 %

4. Kuinka pitkä aika on kulunut siitä, kun nuori on ollut ensimmäisen kerran yhteydessä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa

	Lukumäärä	%
Alle 6 kuukautta	501	33 %
6 kk – 1 vuosi	361	24 %
Yli 1 vuosi – 2 vuotta	268	18 %
Yli 2 vuotta – 3 vuotta	147	10 %
Yli 3 vuotta	233	15 %
Yhteensä	1510	100 %

5. Kuinka usein nuori on ollut yhteyksissä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa

	Lukumäärä	%
Harvemmin kuin kerran kuukaudessa	245	23 %
Kerran kuukaudessa	264	25 %
Joka toinen viikko	242	23 %
Kerran viikossa	221	21 %
Useita kertoja viikossa	79	8 %
Yhteensä	1051	100 %

Jokaisesta Sovari-kyselyyn vastanneesta 1510 nuoresta ei ole saatavilla taustatietoja.